

[7525]

MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN
OVERZEESE RIJKSDELEN

KABINET

Lett. N 89/VERTROUWELIJK.

's-GRAVENHAGE, 9 November 1951.

Onderwerp:

De betekenis van West-Nieuw-
Guinea voor de Republiek
Indonesië.

AAN:

de Heer Voorzitter en Leden van
de R.A.V.I..

Ik heb de eer U hierbij ter vertrouwelijke kennisneming
aan te bieden een aantekening van het Kabinet van dit Ministerie
met bijlage, betreffende de betekenis van West-Nieuw-Guinea voor
de Republiek Indonesië.

DE MINISTER VOOR UNIEZAKEN EN
OVERZEESE RIJKSDELEN,
Voor de Minister,
De Secretaris-Generaal,

J. M. K. ...

GS 9996^x/UOR.

54554 A
9-11-51
ms
mi.
arch.

De betekenis van West-Nieuw-Guinea voor de Republiek Indonesië.

Men vraagt zich wel af: wat schuilt er achter de dringende vertogen van Indonesische zijde inzake toevoeging van West-Nieuw-Guinea aan het territoir van de Republiek?

Deze worden met grote stelligheid naar voren gebracht, niet alleen te pas en te onpas door de President (die beloofd heeft, dat Irian vóór 1 Januari 1951 tot de R.I. zou behoren, welke termijn met een jaar moest worden verlengd), doch ook in het Indonesische parlement, in de pers, en zojuist ook door Prof. Supomo, voorzitter van de Indonesische commissie tot het ontwerpen van verdragen ter vervanging van de R.T.C.-overeenkomsten.

"De terugkeer van West-Irian tot het Indonesisch grondgebied" aldus Prof. Supomo, "is nodig voor het bereiken van politieke stabiliteit in Indonesië, welke dringend gewenst is voor het herstel van de veiligheid".

Aan Nederland wordt met klem aangeraden in de grondwet niet over Nieuw-Guinea te spreken, aangezien daardoor het bereiken van overeenstemming met Indonesië zoal niet onmogelijk, dan toch wel zeer moeilijk zal worden. Men zal zich voorts herinneren, dat in een eerder stadium zelfs bedekte dreigementen werden geuit in verband met de positie der Nederlanders in Indonesië voor het geval Nederland niet van zins zou zijn West-Nieuw-Guinea prijs te geven.

Wat schuilt - behalve sentiment - achter de heftigheid der Indonesische eisen met betrekking tot dit gebied?

Het is duidelijk, dat niet de zucht naar materieel gewin de drijfveer hiervoor kan zijn, evenmin verwantschap tussen bepaalde volken; de Papoea's behoren tot een ander ras. Er is wel eens gezegd, dat het hameren op de "terugkeer" van Irian een persoonlijke obsessie is, waaraan de President, de Heer Soekarno lijdt. Of ook, dat hij dit "succes" nodig heeft om in het zadel te kunnen blijven. Voorts is geopperd, dat nu de strijd om de souvereiniteit gewonnen is, gezocht moet worden naar een andere leuze om de massa's te inspireren.

Deze en andere suggesties zijn geuit, en er zit zeker een grond van waarheid in, doch zij dringen naar het wil voorkomen, niet door tot de kern van de zaak, welke thans tot een kwestie van nationaal prestige is uitgegroeid.

Een juister inzicht in de problemen, waar het hier voor de R.I. om gaat wordt n.f. verkregen wanneer men allereerst een blik slaat op de kaart; hiertoe is een photocopy van het betrokken gebied bijgevoegd.

Hieruit blijkt, dat het uiterste Westen van Nieuw-Guinea, de zg. Vogelkop, en de daarvoor liggende administratief tot N.G. behorende eilanden: de Radja Ampatgroep en Misool, met een scherpe hoek inspringen in de grens van Oost-Indonesië.

De Noordkust van Ceram ligt op een halve dag varens - per zeilprauw - van het eiland Misool en de Radja-Ampatgroep; plaatsen als Sorong en Fak-Fak op Nieuw-Guinea liggen op een dagreis afstand.

- Het -

Het wordt aan de hand van deze kaart b.v. aanstonds duidelijk, waarom de Ambonese oud-K.N.I.L.-militairen, die weigerden om over te gaan in dienst van de R.I. en evenmin bereid bleken naar (Rep.) Ambon te worden afgevoerd, verzochten om te worden overgebracht naar Nieuw-Guinea of naar de Radja-Ampatgroep.

Men weet, dat na de onderdrukking van het verzet der zich noemende Repoeblik Maloekoe Selatan (Republiek Zuid-Molukken) op Ambon, de "Regering" der R.M.S. - onder leiding van Soumokil - met enige honderden van modern wapentuig voorziene Ambonese militairen uitweek naar het eiland ten Noorden van Ambon: Ceram. Onder deze Ambonezen bevindt zich een continent groene baretten van Westerling.

Voorts is bekend, dat deze R.M.S.-Ambonezen de guerilla op Ceram voortzetten en dat de Republikeinse legerleiding een deel van haar beste troepen en van de vloot - en luchtmacht heeft ingezet om deze guerilla neer te slaan.

Dit is tot dusver niet gelukt. Militaire deskundigen van het voormalige K.N.I.L., die Ceram uit ervaring kennen, betwijfelen of het een in getalsterkte zelfs vele malen oppermachtig leger mogelijk zal zijn een vastberaden guerilla op Ceram (het in militair opzicht op één na allerzwaarste terrein van de gehele archipel) in korte tijd te overweldigen. Er is voor de strijders volop voedsel (sago en wild) en water, terwijl bovendien de autochtone bevolking op Ceram, Alfoeren, met wie de Ambonezen op goede voet staan, hen steunt tegen de Javanen. Op den duur zal - tenzij de hoop op een gunstig resultaat van de vrijheidsstrijd moet worden opgegeven en dus de verzetsgeest wordt gebroken -alleen gebrek aan munitie enz. de guerilla's tot opgeven van de strijd kunnen dwingen.

Voor de Republikeinse eenheidsstaat is het een belang van de eerste orde aan de rebellie der Ambonezen zo spoedig mogelijk een einde te maken. Vandaar bv. het voorgenomen bezoek van President Soekarno aan Ambon, waar naar verluidt de geest nog steeds R.M.S.-gezind is en illegaal verzet het hoofd opsteekt.

Gelijk bekend, is ook in Zuid-Celebes verzet gerezen (onder Kahar Muzakkar) tegen de centralistische bestuursvoering van de R.I., welke leidde tot Javanisering van bestuur en leger. Ook hier vecht een guerilla, welke door de inheemse bevolking wordt gesteund.

Verder strijden er in de Minahassa kleinere groepen Menadonese guerilla's; er gaan hardnekkige geruchten, dat een Republikeins aanvoerder, Kol.Warouw, Menadonees, heimelijk het verzet in de Minahassa steunt. Kol.Warouw heeft onlangs ontslag gevraagd uit zijn militaire functie in het leger.

Tegen deze achtergrond krijgen de "eisen" van de R.I. inzake Irian relief. Ook de betekenis van de zojuist geciteerde uitspraak van Prof.Supomo, die in dit verband sprak van "politieke stabiliteit", wordt dan duidelijker.

Immers: het bezit van West-Nieuw-Guinea zou voor de Indonesische Republiek zeer waardevol zijn om het oproerige Oost-Indonesië geheel te kunnen insluiten. Dit zou mede kunnen verklaren, waarom juist in de laatste tijd de vermeende aanspraken van de R.I. op West-Nieuw-Guinea, met zoveel aandrang naar voren worden gebracht.

Zoals in de dzz. aantekening van 13 September jl. reeds werd toegelicht, voert de R.I. de strijd om West-Nieuw-Guinea niet alleen op het diplomatieke front, maar ook - zij het uiteraard niet officieel - langs de bekende weg van infiltratie, propaganda en intimidatie onder de autochtone bevolking in N.G.. Dit zijn methoden, die haar doeltreffendheid in een Oosters milieu hebben bewezen.

Gouverneur Van Waardenburg merkte destijds op, dat het bestuur in N.G. de zaak nog geheel in de hand heeft; het zou echter z.i. onverstandig zijn de "heroveringsplannen" van de R.I. ten opzichte van West-N.G. te bagatelliseren. Er zijn onmiskenbaar tekenen, die er op wijzen, dat het gevoel van onzekerheid, waarin de bevolking van N.G. verkeert, de propaganda van de R.I. in de hand werkt.

Nu Nederland zich voor wat de handhaving van het Nederlands beheer in N.G. betreft, vooral stelt op de grondslag van de belangen der autochtone bevolking, meer in het bijzonder met betrekking tot het zelfbeschikkingsrecht, dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid, dat de propaganda en intimidatie van de zijde van de R.I. onder de daarvoor vatbare bevolking in N.G. een zodanige uitwerking zou kunnen hebben op de "Volkswil", dat de vraag rijst of in feite nog van een redelijke toepassing van het zelfbeschikkingsrecht sprake zou kunnen zijn.

Teneinde in het gerucht om Nieuw-Guinea ook het in deze notitie besproken aspect te belichten, zou het wellicht aanbeveling verdienen een afschrift hiervan met het kaartje ter kennisgeving aan te bieden aan de Heer Voorzitter en Leden van de R.A.V.I..

7-11-'51.

KABINET.

NIEUW GUINEA en OOST-INDONESIE

Schaal 1:6.000.000

